

## La manera i el mitjà

Normalment, distingim perfectament entre la manera i el mitjà. En la terminologia gramatical, per exemple, quan és qüestió dels complements anomenats circumstancials es diu que n'hi ha de manera i de mitjà. Així, el complement d'una oració com *Ho va aconseguir amb facilitat* és sens dubte de manera, però si diem *Ho va aconseguir amb amenaces* més referirem més aviat al complement (circumstancial) d'aquesta oració com a un complement de mitjà. Tanmateix, no sempre hi ha una separació ben definida entre la manera i el mitjà, fet que ha originat l'ús, especialment en el llenguatge popular, del substantiu *manera* com a equivalent, precisament, de *mitjà*.

El Diccionari Fabra, sense admetre explícitament aquest valor del substantiu *manera*, el reconeix, de fet, amb els exemples següents: *No va prou bé així: ja t'ensenyaré de fer-ho d'una altra manera* i *La millor manera de fer les coses*. La Gran Enciclopèdia Catalana no reproduïx els exemples precedents del Fabra ni en proposa cap d'anàleg. En canvi, recull la frase feta *no haver-hi manera*, amb la definició expressió amb què hom pondera la impossibilitat d'allò que pretén; i els exemples *No hi ha manera de poder-lo convèncer* i *Volària que se'n desavesés, però no hi ha manera. Però no sembla pas que s'hagi de limitar a aquesta frase feta negativa l'ús de manera* amb el valor que té en els exemples que acabem de transcriure. Així com diem *No hi ha manera de poder-lo convèncer*, podem dir també, anàlogament, *Jo sé la manera de poder-lo convèncer*, en què *manera* és gairebé un sinònim de *mitjà*.

Dit, doncs, d'una manera precisa, és formant un conjunt amb un infinitiu (que expressa la idea de consecució, d'assoliment, etc, i que pot ésser sobreentès) introduït per la preposició *de*, que es pot usar *manera* com a equivalent de *mitjà*. Efectivament, amb el mateix valor que *Hem de trobar el mitjà per a resoldre-ho* podem dir també *Hem de trobar la manera de resoldre-ho*, i posats a triar ens decantariem per aquesta segona oració, que ens sembla més natural i espontània. Trobaríem sens dubte molts exemples d'aquesta construcció en els diàlegs de la nostra narrativa. Ho intentem en els contes de Pere Calders i no ens costa gaire de caçar-lo (amb l'infinitiu sobreentès): *Doncs jo us dic que sí. És més: sé la manera (de poder tenir casa de pedra) (Aquí descansa Nevares)*.

Albert Jané